Súd:	Krajský súd Nitra
Spisová značka:	9Co/456/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4210212548
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Katarína Marčeková
ECLI:	ECLI:SK:KSNR:2015:4210212548.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľov: 1. maloletý Q. L., nar. XX. XX. XXXX, 2. maloletý I. L., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom W., L. XX/XXX, v konaní zastúpení zákonným zástupcom N. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., L. XX/XXX, 3. N. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., L. XX/XXX, 4. L. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., R. XXXX/XX, 5. G. O., rod. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., R. XXXX/XX, navrhovatelia v 1. až 5. rade zastúpení JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátom so sídlom Trnava, Teodora Tekela 23, proti odporcom: 1. H. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., T. XXX/XX, zast. JUDr. Štefanom Mészárosom, advokátom so sídlom Nitra, Štefánikova 84 a 2. KOOPERATIVA poisťovňa a. s., Vienna Insurance Group, Agentúra Nitra so sídlom Nitra, Farská 30, IČO: 00 585 441, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní odporcov v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 17. februára 2014 č. k. 10C/306/2010-185, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa priznanej nemajetkovej ujmy m e n í takto:
Odporkyňa v 1. rade je povinná zaplatiť nemajetkovú ujmu navrhovateľovi v 1. rade v sume 13.000 eur, navrhovateľovi v 2. rade v sume 13.000 eur, navrhovateľovi v 3. rade v sume 8.000 eur, navrhovateľovi v 4. rade v sume 2.000 eur a navrhovateľke v 5. rade v sume 2.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Návrh voči odporcovi v 2. rade z a m i e t a .

Odvolací súd odvolacie konanie o odvolaní odporkyne v 1. rade z a s t a v u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že odporkyňa tým, že dňa 06. 02. 2009 v čase o 16.15 hod. po ceste č. III/0643 v smere od obce T. na obec X. W. viedla vozidlo zn. Peugeot 207, EČ: PP-XXX BX nepovolenou rýchlosťou, v dôsledku čoho v km 20,37 nezvládla riadenie, pravým predným kolesom vyšla mimo vozovku, vozidlo sa prevrátilo, v šmyku prešlo do protismernej časti vozovky, kde preletelo priekopu, viacnásobne sa prevrátilo a zastavilo v poli, pričom počas tejto nehody spolujazdkyňa P. L., nar. XX. XX. XXXX utrpela zranenia, na následky ktorých dňa XX. XX. XXXX zomrela, zasiahla do osobnostných práv navrhovateľov, do ich práva na súkromie a rodinný život. Odporcom v 1. a v 2. rade súd uložil povinnosť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť solidárne nemajetkovú ujmu navrhovateľovi v 1. rade v sume 13.000 eur, navrhovateľovi v 2. rade v sume 13.000 eur, navrhovateľovi v 3. rade v sume 8.000 eur, navrhovateľovi v 4. rade v sume 2.000 eur, navrhovateľke v 5. rade v sume 2.000 eur s tým, že v rozsahu plnenia jedného z odporcov zaniká v tomto rozsahu povinnosť plnenia druhého odporcu. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že o nich

rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 92 ods. 1, § 11, § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. a vykonaným dokazovaním zistil, že odporkyňa v 1. rade bola trestným rozkazom Okresného súdu Komárno 1T/136/2009-244 zo dňa 02. 03. 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 19. 03. 2010 a vykonateľnosť 19. 03. 2010, uznaná za vinnú, že dňa 6. februára 2009 v čase o 16.15 hod. po ceste č. III/0643 smerom od obce T. na obec X. W. v cestnom kilometri 20,34 zákonom nepovolenou rýchlosťou viedla osobné motorové vozidlo zn. Peugeot 207, EČ: PP-XXX BX, pričom v pravotočivej zákrute v dôsledku rýchlosti jazdy a poveternostným podmienkam nezvládla riadenie, predným pravým kolesom vyšla mimo vozovku, následkom čoho sa vozidlo prevrátilo a v šmyku prešlo do protismernej časti vozovky, kde preletelo cez priekopu, viacnásobne sa prevrátilo a zastalo až v poli, počas nehody spolujazdkyňa P. L., nar. XX. XX. XXXX utrpela zranenia, ktorým podľahla XX. fQ. XXXX, teda inému z nedbanlivosti spôsobila smrť, závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej jej podľa zákona, čím spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Poškodená P. L. bola vydatá, manželstvo s navrhovateľom v 3. rade uzavrela dňa 28. 10. 1995. Až do dňa dopravnej nehody žila v spoločnej domácnosti so svojim manželom a maloletými deťmi pochádzajúcimi z manželstva: Q. L., nar. XX. XX. XXXX a I. L., nar. XX. XX. XXXX. Viedla domácnosť, starala sa o výchovu detí. So svojimi rodičmi udržiavala pravidelný, úzky kontakt. Finančne bola zabezpečená aj z vlastných príjmov zo štátnozamestnaneckého pomeru u KR PZ Nitra, kde bola zamestnaná od 01. 09. 1993.

Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že v prípade navrhovateľov došlo k zásahu do ich osobnostných práv v súvislosti so smrťou ich matky, manželky a dcéry, čím bola narušená celistvosť rodiny a bolo závažným spôsobom zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Následky tohto zásahu sú trvalé, neodstrániteľné a nenapraviteľné. Z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov rodiny úplne neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje všetkých členov tohto spoločenstva. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka preto hodnotil ako primeraný prostriedok ochrany proti neoprávnenému zásahu spôsobenej odporkyňou v 1. rade. Charakter spôsobenej ujmy odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom adekvátnu peňažnú náhradu, ktorá zodpovedá negatívnym dôsledkom spôsobeným smrťou blízkej osoby, zákon neurčuje. Súd bol toho názoru, že v prípade navrhovateľov v 1. a 2. rade, t.j. synov, ktorí boli v čase dopravnej nehody vo veku 13 a 11 rokov, náhrada v sume uplatnenej po 13.000 eur, taktiež pre rodičov po 2.000 eur je adekvátna. Ujmu utrpenú pozostalým manželom súd určil sumou 8.000 eur, vzhľadom na to, že manželské spolunažívanie poškodenej a navrhovateľa v 3. rade nebolo také harmonické, ako to prezentovali navrhovatelia vo svojich výpovediach. Kamarátka P. L., X. O., ako svedkyňa uviedla, že priateľka sa jej sťažovala, že hoci má dobrého manžela, v manželstve nie je šťastná, zaľúbila sa do iného, chce sa rozviesť. Niekoľko mesiacov pred dopravnou nehodou sa podrobila umelému prerušeniu tehotenstva, bola gravidná od svojho priateľa. Pritom stále vychvaľovala manžela, že je poriadny, zodpovedný. Ona pracovala vo vinárni, kde za ňou chodila pravidelne, dvakrát do mesiaca. Svedkyňa T. K. dosvedčila, že v rokoch 2006-2007 poškodená 2-3 krát do týždňa chodila v poobedňajších hodinách na dve-tri hodiny do baru, kde ona pracovala ako čašníčka, niekedy aj cez víkend. Svedok P. K. tiež potvrdil, že jeho kolegyňa nežila v harmonickom manželstve, chcela sa rozviesť a začať nový život. Mala mimomanželskú známosť, od svojho priateľa otehotnela, ale keď sa dozvedela, že ju podvádza, išla na umelé prerušenie tehotenstva. Mala vážne problémy aj v práci. Týmito výpoveďami však súd nemal za preukázané, že manželstvo navrhovateľa v 3. rade bolo natoľko narušené, že malo zaniknúť rozvodom. Z toho, že poškodená svojho manžela pred svojimi priateľmi a známymi chválila a hodnotila ako dobrého otca, že ani jeden z nich o rozvod nepodal, súd usúdil, že ich manželstvo primerane fungovalo. Podporným dôkazom uvedeného je aj výpoveď svedkyne Y. T., ktorá uviedla, že síce P. L. o svojom manželstve nikdy s ňou nehovorila, ale podľa jej názoru žila v usporiadanom manželstve. Spolu s manželom a deťmi skoro každý deň navštevovali rodičov nebohej. Ako susedka navrhovateľov v 4. a 5. rade po tragickej udalosti vnímala na rodičoch nebohej, ako ťažko znášajú stratu dcéry. Matka ju stále oplakáva, denne chodí do cintorína na jej hrob. Svedkyňa Q. Y. vypovedala, že s rodinou nebohej sa začala priateliť približne rok pred úmrtím P. L.. Podľa nej, jej manželstvo bolo úplne bezproblémové. Po jej smrti na jej manželovi spozorovala, že stratil zmysel života. Aj jej rodičia, ktorých tiež navštevuje, veľmi ťažko znášajú stratu dcéry. O tom, že by P. L. mala mimomanželskú známosť alebo sa podrobila v poslednej dobe interrupcii, vedomosti nemala. Obdobne vypovedala aj svedkyňa T. W.. Pri zohľadnení preukázaných skutočností a okolností, za ktorých došlo k zásahu do práv navrhovateľov, súd dospel k záveru, že právny nárok uplatnený v

tomto konaní je opodstatnený, preto návrhu vyhovel a uložil povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy navrhovateľom adekvátne ich príbuzenského vzťahu s nebohou, intenzite a zásahu do práv na súkromie a rodinný život. Najväčšiu ujmu utrpeli maloleté deti stratou možnosti viesť rodinný život s matkou. Prišli nielen o jej osobnú starostlivosť a lásku, ale aj o finančnú podporu, ktorú by im mohla poskytovať v súvislosti s prípravou na budúce zamestnanie. Manželstvo navrhovateľa v 3. rade a nebohej fungovalo primerane. Žili v spoločnej domácnosti, spoločným úsilím zabezpečovali všestrannú starostlivosť o rodinu. Navrhovatelia v 4. a 5. rade mali s dcérou blízky vzťah, adekvátny ich potrebám, záujmom a citovej blízkosti. Hoci ich dcéra už mala založenú vlastnú rodinu, boli v dennom kontakte. Preto podľa názoru súdu, zásah do ich súkromia a rodinného života bol tiež intenzívny.

Zákon č. 318/2001 Z. z. upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Účelom tohto zákona je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť podľa názoru konajúceho súdu aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia podľa zák. č. 318/2001 Z. z. Ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za túto nemajetkovú ujmu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých, či im prisúdená finančná náhrada bude aj v skutočnosti poskytnutá a v prípade insolventnosti zodpovedného subjektu vymožiteľná. Ani Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. 09. 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, nedefinuje pojem škoda, ale používa slová „ujma alebo škoda, akákoľvek ujma alebo akákoľvek škoda“. Preto do pojmu náklady pri usmrtení je možné zahrnúť aj náklady nemajetkovej ujmy.

Na uhradenie nemajetkovej ujmy súd zaviazal odporcov v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne, nakoľko zastal názor, že odporca v 2. rade zodpovedá za predmetnú ujmu spolu so subjektom, ktorý ujmu bezprostredne zapríčinil, t.j. s odporkyňou v 1. rade a to z dôvodu, že škoda bola spôsobená prevádzkou dopravného prostriedku. Skutočnosť, že v čase dopravnej nehody mala odporkyňa v 1. rade podľa zák. č. 381/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov uzatvorenú platnú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení, odporcom v 2. rade namietané nebolo. Poistné krytie z povinného zmluvného poistenia sa v danom prípade podľa názoru súdu vzťahuje aj na nárok navrhovateľov uplatnených v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a podľa takéhoto výkladu odporca v 2. rade je v tomto konaní tiež pasívne legitimovaným účastníkom, preto je odporca v 2. rade podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. povinný za poisteného (odporkyňu v 1. rade) nahradiť poškodeným uplatnené a preukázané nároky na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd podľa § 151 ods. 3 OSP rozhodol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala odporkyňa v 1. rade v zákonom stanovej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd 1. stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, avšak z vykonaného dokazovania nevyvodil správny právny záver. Je nepochybné, že navrhovatelia v 1. až 5. rade podali na súd návrh na začatie konania o ochranu osobnosti, ktorú bližšie právne nezdôvodnili, ale na základe ktorej sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd 1. stupňa následne vykonal pomerne rozsiahle dokazovanie. Zastáva názor, že súd 1. stupňa vec nesprávne posúdil vo vzťahu k odporkyni v 1. rade, ako aj vo vzťahu k nároku navrhovateľov v 4. a 5. rade. Je pravdou, že dňa 06. 02. 2009 riadila osobné motorové vozidlo značky Peugeot, s ktorým havarovala, pričom počas nehody bola jej spolujazdkyňou P. L., ktorá pri tejto havárii utrpela zranenia, ktorým dňa XX. XX. XXXX podľahla. Počas trestného konania svoje konanie oľutovala. P. L. bola jej veľmi dobrá kamarátka a priateľka. Do dnešného dňa veľmi ľutuje, čo sa stalo. Pozostalým po P. L. mala snahu sa ospravedlniť, avšak oni o jej pomoc, ani ospravedlnenie nestáli. V rámci konania o ochranu osobnosti prejavila ľútosť nad tým, čo sa udialo. Nestotožňuje sa však s rozhodnutím, na základe ktorého ju súd zaviazal na náhradu nemajetkovej ujmy a s tým, že náhradu nemajetkovej ujmy priznal navrhovateľom v 4. a 5. rade. Od počiatku konania mala snahu, aby v konaní ako odporca alebo vedľajší účastník vystupovala Kooperatíva, a. s. ako poisťovňa, keďže mala za to, že by všetky nároky uplatnené pozostalými mali byť hradené z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla. Nesprávnosť rozhodnutia súdu 1. stupňa vidí práve v tom, že ju zaviazal k náhrade nemajetkovej ujmy solidárne spolu s odporcom v 2. rade. Podľa jej názoru mal súd 1. stupňa zaviazať na nahradenie nemajetkovej ujmy iba odporcu v 2. rade. Voči nej mal návrh zamietnuť. Tiež sa

nestotožnila s rozsudkom súdu 1. stupňa v časti, ktorou bola uložená povinnosť jej a odporcovi v 2. rade zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy aj navrhovateľom v 4. a 5. rade, každému samostatne v sume po 2.000 eur. V tomto smere poukázala na ustanovenie § 15 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom. Keďže po smrti P. L. zostali po nej, ako pozostalí, manžel a deti, toto právo by nemalo patriť jej rodičom, teda navrhovateľom v 4. a 5. rade. Keďže im súd 1. stupňa priznal toto právo domáhať sa ochrany osobnosti a s ňou spojenej nemajetkovej ujmy, zastáva názor, že ani v tejto časti rozsudku súd v 1. stupni nerozhodol správne. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu 1. stupňa podľa § 220 OSP zmenil a to tak, že návrh voči nej ako odporkyni v 1. rade zamietne.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti podal odporca v 2. rade v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd 1. stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že uznesenie zo dňa 10. 10. 2013, ktorým súd do konania ako odporcu v 2. rade v pribral Kooperatívu poisťovňu, a. s., Vienna Insurance Group mu doručené nebolo, čím došlo k odňatiu možnosti účastníka konania konať pred súdom. Dňa 14. 11. 2013 mu bolo doručené len predvolanie na pojednávanie na deň 09. 12. 2013, návrh na začatie konania o ochranu osobnosti a vyjadrenie odporkyne v 1. rade. Uviedol ďalej, že vo vzťahu k odporcovi v 2. rade uplatňuje námietku premlčania práva na náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 11. 2012 sp. zn. 2Cdo 184/2011. Zásah do osobnostných práv navrhovateľov nastal okamihom smrti P. L., teda dňom 10. 02. 2009 a navrhovatelia mohli svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať po prvýkrát 11. 02. 2009 a všeobecná trojročná premlčacia doba uplynula 11. 02. 2012. Návrh na začatie konania o ochranu osobnosti bol podaný dňa 28. 09. 2010 len voči odporkyni v 1. rade. Právny zástupca odporkyne v 1. rade navrhol pribrať do konania Kooperatívu poisťovňu, a. s. až na pojednávaní konanom dňa 25. 02. 2013, čiže po uplynutí premlčacej doby. Súd 1. stupňa bol toho názoru, že odporca v 2. rade je v konaní tiež pasívne legitimovaným účastníkom, a preto podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. je povinný za poisteného nahradiť poškodeným uplatnené a preukázané nároky na náhradu nemajetkovej ujmy. S právnym názorom súdu prvého stupňa sa nestotožňuje a má za to, že odporca v 2. rade nie je v konaní, pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, pasívne legitimovaný. Poukázal pritom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 168/2009. Súd prvého stupňa zahrnul pod pojem náklady pri usmrtení aj náklady nemajetkovej ujmy, pričom poukázal na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. 09. 2009, ktorá používa slová ujma alebo škoda, akákoľvek ujma alebo akákoľvek škoda. Tým však nie je zdôvodnené, prečo by podľa názoru konajúceho súdu mala patriť náhrada nemajetkovej ujmy pod pojem náklady pri usmrtení. Skutočnosť, že by mohlo znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za nemajetkovú ujmu, ak by náhrada nemajetkovej ujmy nemala byť predmetom poistného krytia, nemôže bez ďalšieho zakladať záver súdu prvého stupňa, že náhrada nemajetkovej ujmy je predmetom poistného krytia, hoci zák. č. 381/2001 Z. z. rozsah poistenia zodpovednosti za škodu nezahŕňa. Pri výklade ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. nemožno vychádzať iba zo samotného znenia tohto ustanovenia, ale ho treba vykladať jednotne s ustanoveniami, na ktoré nadväzuje. Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky. Ako už bolo uvedené, platná legislatíva, ani právna teória neoznačuje osobu, ktorej osobnostné práva boli porušené za poškodenú osobu. Obdobne sa aj v ustanovení § 2 písm. g) zák. č. 381/2001 Z. z. uvádza, že poškodeným je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona. Spojením uvedených zákonných ustanovení nemožno dospieť k inému záveru, ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma. K inému právnemu záveru nemôžeme dospieť ani pri systematickom výklade a ani pri teleologickej interpretácii právnej normy. Zo žiadneho ustanovenia zák. č. 381/2001 Z. z. priamo nevyplýva, že by predmet poistného krytia tvorili aj iné nároky ako náhrada škody. Poukázal tiež na to, že smernice majú špeciálne postavenie v rámci komunitárneho práva spoločenstva a sú záväzné pre členské štáty spoločenstva, ktorým sú určené. Smernica je vždy adresovaná členským štátom. Nezaväzuje a nezakladá priamo práva a povinnosti fyzickým a právnickým osobám a vyžaduje si transpozíciu do vnútorného práva formou aktu členského štátu. Takzvané motorové smernice boli transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky práve zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a jeho následnými novelami. V prípade smerníc ustanovenie článku 249 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev nepredpokladá ich priamu aplikovateľnosť. Poisťovňa

je viazaná pri výkone povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zák. č. 381/2001 Z. z., do ktorého obsahu boli podľa príslušných dôvodových správ transponované aj smernice Európskeho parlamentu a Rady. Ak by obsahom smerníc malo byť skutočne to, že povinné poistenie pokrýva aj nároky z neoprávnených zásahov do osobnosti človeka, potom by to bolo možné vyjadriť jednoznačným spôsobom legislatívne v texte zákona, a keďže zák. č. 381/2001 Z. z., napriek deklarovanej aproximácií smerníc, takéto nároky neuvádza a nijako výslovne nespomína, má sa za to, že ani Slovenská republika ako členský štát nevníma predmetné smernice tak, že predmetom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je i nemajetková ujma. S poukazom na všetky uvedené skutočnosti mal za to, že súd nesprávne právne vyhodnotil daný stav, keď mal za to, že odporca v 2. rade ako poisťovateľ pokrýva nároky nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti. Predmetom poistného krytia nie je nemajetková ujma, čo svojím rozhodnutím potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, pričom uvedené nezmenilo ani rozhodnutie ESD C-22/12 a má za to, že tento nebol rešpektovaný zo strany okresného súdu, čím vytvoril právnu neistotu tým, že rozhodol odlišne od právneho stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako nadriadeného orgánu. Motorové smernice zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravujú rozsah minimálneho poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom samotná zodpovednosť za škodu je už predmetom vnútroštátnej úpravy. Pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo považoval za adekvátnu a primeranú náhradu v sume 13.000 eur, pokiaľ ide o navrhovateľov v 1. a 2. rade, sumu 8.000 eur pre navrhovateľa v 3. rade a sumu 2.000 eur pre navrhovateľov v 4. a 5. rade. Určenie výšky nemajetkovej ujmy musí byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Predovšetkým, pokiaľ ide o navrhovateľa v 3. rade, v konaní bolo preukázané, že manželské spolužitie bolo narušené a vzťahy medzi manželmi neboli harmonické, čo súd aj sám v rozsudku konštatoval. Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, žiadal, aby v prípade, ak by rozhodnutie okresného súdu potvrdil, pripustil možnosť podania dovolania. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu 1. stupňa zmenil a návrh voči odporcovi v 2. rade v celom rozsahu zamietol.

Odporkyňa v 1. rade vo vyjadrení k odvolaniu odporcu v 2. rade uviedla, že ho považuje za nedôvodné a účelové, v snahe vyhnúť sa plneniu. K nedoručeniu uznesenia Okresného súdu Komárno sa vyjadriť nevie, nakoľko sa jedná o procesný úkon súdu. Nestotožňuje sa s časťou odvolania, v ktorej odporca v 2. rade namieta premlčanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy. Už návrhom, doručeným súdu 1. stupňa dňa 26. 10. 2011 sa domáhala, aby súd pripustil na strane odporcu ako vedľajšieho účastníka Kooperatívu poisťovňu, a. s. Okresný súd Komárno uznesením zo dňa 19. 04. 2012 pribral do konania na strane vedľajšieho účastníka Kooperatívu poisťovňu, a. s. Proti tomuto uzneseniu podala Kooperatíva poisťovňa, a. s. odvolanie, o ktorom Krajský súd v Nitre rozhodol uznesením zo dňa 22. 06. 2012, ktorým uznesenie Okresného súdu Komárno zmenil tak, že vstup vedľajšieho účastníka Kooperatívy, a. s. nepripustil. Následne na prvom pojednávaní po rozhodnutí Krajského súdu v Nitre bol prednesený návrh na vstup Kooperatívy poisťovne, a. s. do konania ako odporcu. Okresný súd Komárno uznesením zo dňa 21. 05. 2013 sp. zn. 10C/306/2010-133 konanie o návrhu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 31. 07. 2013 č. k. 7Co/184/2013-142, ktorým napadnuté uznesenie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Na základe uvedeného zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Nitre súd prvého stupňa uznesením sp. zn. 10C/306/2010 zo dňa 10. 10. 2013 pribral do konania ďalšieho účastníka ako odporcu v 2. rade Kooperatívu poisťovňu, a. s. Na pojednávaní dňa 17. 02. 2014 právna zástupkyňa odporcu v 2. rade nenamietala nedoručenie uznesenia o pribratí Kooperatívy poisťovne, a. s. do konania ako odporcu 2. rade a nenamietala ani premlčanie. Nestotožňuje sa ani s názorom odporcu v 2. rade, podľa ktorého z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu nevyplýva povinnosť poisťovne uhrádzať jej náklady, spadajúce pod náhradu nemajetkovej ujmy. V tomto smere poukázala na rozsudok NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009. Zastala však právny názor, že toto rozhodnutie bolo prekonané rozhodnutím Európskeho súdneho dvora z 24. 10. 2014 vo veci Katarína Hasová/Rastislav Petrík, Blanka Holingová, z ktorého vyplýva, že článok III ods. 1 smernice Rady 72/166 EHS z 24. 04. 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok I ods. 1, 2 druhej smernice Rady 84/5 EHS z 30. 12. 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14 ES z

11. 05. 2005 a čl. I prvý odsek tretej smernice Rady 90/232 EHS z 14. 05. 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Okrem toho s použitím eurokonformného výkladu náhrady škody, škoda na zdraví v ustanovení § 4 ods. 1, 2, 4 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona. Z tohto dôvodu zastáva názor, že odvolanie odporcu v 2. rade je nedôvodné, preto ho navrhla zamietnuť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa priznanej nemajetkovej ujmy podľa § 212 ods. 1 OSP na nariadenom odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 2 OSP a po poučení a výzve podľa § 213 ods. 2 OSP k možnému použitiu ustanovení § 100 ods. 1, 2, § 101 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k odporkyni v 1. rade je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdiť a vo vzťahu k odporcovi v 2. rade podľa § 220 OSP zmeniť a návrh zamietnuť.

Navrhovatelia v 1. až 5. rade sa pôvodne podaným návrhom domáhali voči odporkyni (teraz odporkyni v 1. rade) určenia, že odporkyňa (teraz odporkyňa v 1. rade) zasiahla do osobnostných práv navrhovateľov, do ich práva na súkromie a rodinný život a tiež uloženia povinnosti odporkyni (teraz odporkyni v 1. rade) zaplatiť im nemajetkovú ujmu: navrhovateľom v 1. a 2. rade v sume po 13.000 eur, navrhovateľovi v 3. rade v sume 10.000 eur a navrhovateľom v 4. a 5. rade v sume 2.000 eur. V priebehu konania podala právna zástupkyňa odporkyne návrh na pripustenie vstupu Kooperatíva poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4 do konania. Uznesením zo dňa 19. 04. 2012 č. k. 10C/306/2010-79 súd pribral do konania za vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Kooperatívu poisťovňu, a. s., Vienna Insurance Group, Agentúra Nitra so sídlom Farská 30, Nitra. V dôsledku odvolania podaného vedľajším účastníkom proti tomuto uzneseniu Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 22. júna 2012 č. k. 9Co/145/2012-91 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že vstup vedľajšieho účastníka - Kooperatíva poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, Agentúra Nitra so sídlom Farská 30, Nitra do konania na strane odporkyne nepripustil. Na pojednávaní dňa 25. 02. 2013 právny zástupca odporkyne (teraz odporkyne v 1. rade) navrhol do konania na strane odporcu ako účastníka pribrať Kooperatívu poisťovňu, a. s., Vienna Insurance Group, Agentúra Nitra so sídlom Farská 30, Nitra. O jeho návrhu rozhodol súd prvého stupňa uznesením zo dňa 21. 05. 2013 č. k. 10C/242/2011-133 tak, že konanie o návrhu na vstup Kooperatívy poisťovne, a. s., Vienna Insurance Group, Agentúra Nitra so sídlom Farská 30, Nitra do konania na strane odporkyne zastavil. Odvolací súd o odvolaní proti tomuto uzneseniu rozhodol uznesením zo dňa 31. júla 2013 č. k. 7Co/184/2013-142 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne súd prvého stupňa uznesením zo dňa 10. 10. 2013 č. k. 10C/306/2010-146 pribral do konania ďalšieho účastníka ako odporcu v 2. rade a to Kooperatívu poisťovňu, a. s., Vienna Insurance Group, Agentúra Nitra so sídlom Farská 30, Nitra. Toto uznesenie bolo odporcovi v 2. rade doručené dňa 17. 10. 2013, a keďže proti nemu nebolo podané odvolanie, nadobudlo právoplatnosť. Následne súd prvého stupňa rozhodol napadnutým rozsudkom. Súd prvého stupňa návrhu navrhovateľov v časti určenia, že odporkyňa zasiahla do ich osobnostných práv vyhovel a v časti zaplatenia nemajetkovej ujmy uložil odporcom v 1. a 2. rade zaplatiť im solidárne: navrhovateľovi v 1. a 2. rade sumu po 13.000 eur, navrhovateľovi v 3. rade sumu 8.000 eur a navrhovateľom v 4. a 5. rade sumu 2.000 eur s tým, že v rozsahu plnenia jedného z odporcov zaniká v tomto rozsahu povinnosť plnenia druhého odporcu a vo zvyšku návrh zamietol. Aj keď odvolanie podali obaja odporcovia, v dôsledku toho, že odporkyňa v 1. rade vzala odvolanie na odvolacom pojednávaní späť, odvolací súd preskúmaval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa už len v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní odporcu v 2. rade (§ 212 ods. 1 OSP), avšak aj vo vzťahu k odporkyni v 1. rade, pretože súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku

určil povinnosť odporcov v 1. a 2. rade zaplatiť navrhovateľom v 1. až 5. rade nemajetkovú ujmu ako povinnosť solidárnu s tým, že v rozsahu plnenia jedného z odporcov zaniká v tomto rozsahu povinnosť plnenia druhého odporcu.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Nárok navrhovateľov bol súdom prvého stupňa posúdený podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd vychádzal z názoru, že súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahrnuje tiež právo na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. Občianskoprávne sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby upravuje ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka. Určenie subjektov, na ktoré dopadajú sankcie podľa tohto zákonného ustanovenia, zákonná úprava vymedzuje vzťahom medzi osobou, do ktorej práv na ochranu osobnosti bolo neoprávnene zasiahnuté (môžu ňou byť len fyzické osoby) a osobou, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (môžu ňou byť aj právnické osoby).

Z ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovatelia si v konaní uplatňujú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peniazoch. Podstatným odvolacím dôvodom, uplatneným odporcom v 2. rade v odvolaní, bolo posúdenie premlčania práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Keďže námietka premlčania bola odporcom v 2 rade vznesená až v rámci odvolacieho konania, odvolací súd vyzval a poučil účastníkov konania podľa § 213 ods. 2 OSP k možnému použitiu ustanovení § 100 ods. 1, 2, § 101 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Z ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávnych vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo v neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho

zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania, vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv (podobne ako je to v prípade bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia alebo práva na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov), jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.

Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V prejednávanej veci bolo preukázané, že konaním odporkyne v 1. rade dňa 06. 02. 2009 bolo zasiahnuté do práva na zdravie a život matky navrhovateľov v 1. a 2. rade, manželky navrhovateľa v 3. rade a dcéry navrhovateľov v 4. a 5. rade, ako aj do ich práva na súkromie a rodinný život. Zásah do práv navrhovateľov nastal momentom smrti matky navrhovateľov v 1. a 2. rade, manželky navrhovateľa v 3. rade a dcéry navrhovateľov v 4. a 5. rade dňa 10. 02. 2009. Navrhovatelia mohli svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatniť prvýkrát dňa 11. 02. 2009. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila 11. februára 2012. Návrh voči odporcovi v 2. rade bol rozšírený až na základe návrhu odporkyne v 1. rade dňa 25. 02. 2013, teda po uplynutí premlčacej doby. Keďže odporca v 2. rade vzniesol v odvolacom konaní námietku premlčania, odvolací súd sa prednostne zaoberal jej posúdením, pretože v prípade jej oprávnenosti je to dôvod na zamietnutie návrhu voči nemu a ďalšími dôvodmi potom už nie je potrebné sa ani zaoberať. Odvolací súd po posúdení námietky premlčania odporcu v 2. rade dospel k záveru, že táto je dôvodná, keď mal za to, že navrhovatelia mohli svoje právo uplatniť na súde prvýkrát dňa 11. 02. 2009, a preto, pokiaľ došlo k rozšíreniu návrhu voči odporcovi v 2. rade až dňa 25. 02. 2013, došlo k nemu až po uplynutí premlčacej doby, a preto nárok navrhovateľov voči odporcovi v 2. rade už nebolo možné priznať.

Odvolací súd sa zaoberal aj námietkou navrhovateľov spočívajúcou v tom, či v danej veci nie je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd k tomu dodáva, že vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania odporcom mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu ku vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie primeranosti postihu je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby (II. ÚS 176/2011). V predmetnej veci odvolací súd dospel k záveru, že o takýto prípad v danej veci nejde, pretože navrhovateľ ako „pán sporu“ určuje okruh účastníkov konania, a teda to, koho za odporcu označí, pričom v danej veci sa podaným návrhom domáhal svojho nároku len voči odporkyni (teraz odporkyni v 1. rade). Ani po zistení, v ktorej poisťovni mala odporkyňa v 1. rade uzavreté povinné zmluvné poistenie, svoj návrh voči jej poisťovni nerozšíril a k vstupu odporcu v 2. rade do konania došlo až na základe návrhu odporkyne v 1. rade a to až dňa 25. 02. 2013, teda po uplynutí premlčacej doby. Z uvedeného je zrejmé, že navrhovatelia v 1. až 5. rade svojim konaním, resp. neuplatnením si svojho nároku voči odporcovi v 2. rade včas, spôsobili, že v dôsledku dôvodne vznesenej námietky premlčania odporcom v 2. rade im nebolo možné ich nárok priznať aj voči odporcovi

v 2. rade, preto v danej veci nemožno hovoriť o tom, že námietka premlčania by bola v rozpore s dobrými mravmi.

Vzhľadom k výsledku konania vo vzťahu k odporcovi v 2. rade z dôvodu dôvodne vznesenej námietky premlčania je potom aj jeho námietka o nemožnosti rozhodovať o jeho vstupe do konania na základe návrhu odporkyne v 1. rade (uplatnená tiež po odvolacej lehote) bezpredmetná. Odvolací súd však k tomu dodáva, že o vstupe Kooperativy poisťovne, a. s., Vienna Insurance Group do konania ako odporcu v 2. rade rozhodol súd prvého stupňa uznesením zo dňa 10. 10. 2013 č. k. 10C/306/2010-146. Toto uznesenie bolo riadne doručené účastníkom, pričom boli aj správne poučení o možnosti podať odvolanie proti tomuto uzneseniu. Ani odporca v 2. rade, ktorý toto uznesenie prevzal dňa 17. 10. 2013, proti tomuto uzneseniu odvolanie nepodal, a tak sa stal na základe právoplatného uznesenia súdu účastníkom konania a následne s ním súd prvého stupňa konal, čo v priebehu konania na súde prvého stupňa odporca v 2. rade ani nenamietal. Na tom závere nič nemení ani to, že okruh účastníkov určuje navrhovateľ svojim návrhom. Nedôvodná je aj námietka odporcu v 2. rade uplatnená v odvolaní, že nedoručením mu uznesenia o jeho pribratí do konania došlo k jeho odňatiu možnosti ako účastníka konať pred súdom, pretože, ako už bolo uvedené, toto uznesenie mu bolo doručené dňa 17. 10. 2013. Vzhľadom k zamietnutiu návrhu navrhovateľov voči odporcovi v 2. rade v dôsledku oprávnene vznesenej námietky premlčania odporcom v 2. rade sa odvolací súd nezaoberal ani tým, či je nárok na nemajetkovú ujmu predmetom poistného krytia podľa zák. č. 381/2001 Z. z., a preto ani nebol dôvod na pripustenie dovolania, keď otázkou, ktorú považoval odporca v 2. rade za otázku zásadného právneho významu sa odvolací súd ani nezaoberal. Keďže navrhovatelia si svoj nárok uplatňovali ako nemajetkovú ujmu, na závere súdu by posúdenie tejto otázky nemalo žiaden vplyv. Z odporcom v 2. rade už uvedených odvolacích dôvodov nemal na posúdenie nároku navrhovateľov vo vzťahu k odporkyni v 1. rade žiaden z nich vplyv. Vo vzťahu k nej bola jediným relevantným dôvodom otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvého stupňa, odvolací súd dodáva, že súd prvého stupňa v tejto časti rozhodnutie dostatočne odôvodnil a s jeho záverom sa stotožňuje. U navrhovateľov v 1. a 2. rade došlo konaním odporkyne v 1. rade k zásahu do ich osobnostných práv najväčším spôsobom, keď ako maloleté deti, v čase úmrtia ich matky, vo veku 13 a 11 rokov, stratili matku, teda osobu, ktorá sa o nich od malička riadne starala a vychovávala ich. Navrhovatelia v 1. a 2. rade tak utrpeli emocionálnu ujmu zo straty najbližšej osoby, pričom vzhľadom k ich veku, kedy by matka pre nich ešte dlhodobo bola (spolu s otcom) najdôležitejšou osobou, je strata matky takým závažným zásahom, pre ktorý aj odvolací súd považoval nemajetkovú ujmu v sume 13.000 eur pre navrhovateľov v 1. a 2. rade za primeranú. Odvolací súd tiež považoval za primeranú výšku nemajetkovej ujmy u navrhovateľa v 3. rade v sume 8.000 eur a u navrhovateľov v 4. a 5. rade v sume po 2.000 eur. Zohľadnil pritom to, že navrhovateľ v 3. rade prišiel konaním odporkyne v 1. rade o svoju manželku, s ktorou boli 14 rokov manželia a s ktorou sa spoločne starali o svoje deti. Pokiaľ aj v priebehu konania vyšli najavo skutočnosti, o ktorých navrhovateľ v 3. rade pravdepodobne nevedel a ktoré menia pohľad na manželstvo navrhovateľa v 3. rade a jeho nebohej manželky, aj tak tieto skutočnosti nemuseli mať vplyv na jeho prežívanie straty manželky, keď výpoveďami viacerých svedkov v konaní, ktorí o známosti, či prípadnom tehotenstve P. L. nevedeli, bolo preukázané, že jej manželstvo s navrhovateľom považovali za harmonické, pričom po jej smrti stratil navrhovateľ v 3. rade zmysel života. U navrhovateľov v 4. a 5. rade odvolací súd zohľadnil dobrý vzťah navrhovateľov a ich nebohej dcéry, ich vzájomné vzťahy, keď sa takmer denno-denne navštevovali a tiež to, že pre rodiča je strata dieťaťa tým najväčším emocionálnym zásahom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa priznanej nemajetkovej ujmy, zmenil a odporkyni v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť nemajetkovú ujmu navrhovateľovi v 1. rade v sume 13.000 eur, navrhovateľovi v 2. rade v sume 13.000 eur, navrhovateľovi v 3. rade v sume 8.000 eur, navrhovateľovi v 4. rade v sume 2.000 eur, navrhovateľke v 5. rade v sume 2.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a návrh voči odporcovi v 2. rade zamietol. Fakticky tým došlo k potvrdeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa vo vzťahu k odporkyni v 1. rade a zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa vo vzťahu k odporcovi v 2. rade.

Pre späťvzatie odvolania odporkyňou v 1. rade odvolací súd podľa § 207 ods. 3 OSP odvolacie konanie o jej odvolaní zastavil, a preto sa dôvodmi, uvedenými ňou v odvolaní, už ani nezaoberal.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože súd prvého stupňa rozhodol, že o trovách konania v zmysle ustanovenia § 151 ods. 3 OSP rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.